Бр 99. У Новом Саду, у среду 7 (20.) маја 1914. Година XLIX

„Застава излази сваки дан двапута осим недеље и празника.

Цена је за Угарску, кад се јутарњи и вечерњи лист заједно шаље, за један месец 2 круне и 70 потура, а за три месеца 8 круна.

Поједини вечерњи бројеви стају 4 пот.

ЗАСТАВА

За огласе плаћа се 12 потура од једне врсте овакових ситних слова.

Уредништво и администрација „Заставе" налази се у кући Јована Чавића, у главној улици број 6. (први кат).

Поједини вечерњи бројеви стају 4 пот.

Лист српске народне радикалне странке (Вечерњи лист.) Издаје „Рада" дион. друштво у Руми.

Позив на збор!

Позивамо све Србе из места и околине на заједнички збор удружених народних странака, који ће се одржати у одбрану српске народне автономије 11. (24.) маја о. г. Збор ће отпочети у 2 сата после подне и одржаће се на пијаци.

Дођите у што већем броју!

У Сентомашу:

Душан Белић, Васа Нађин, Цвета Гавански, Јаша Дунђерски, Милан М. Манојловић, Сима Шијачић, Др. Живко Продановић, Паја Шегуљев, Јован Савић, Новак К. Манојловић, Вељко Каћански, Лазар Ст. Каћански, Сима Шегуљев, Ђура Леђенски, Тима Миковић, Тоша К. Манојловић, Данчика Јојин, Младен Јојин, Милан Пивнички, Богдан Бабин, Сима Белић, Маша Манојловић, Милан Ергелашев, Мија Манојловић, Аврам Манојловић.

Револуција у Албанији.

Оно, што се предвиђало, наступило је у Албанији. Тек што се постигао споразум са Епирцима, да им Албанија даде автономију, букнула је буна у Средњој Албанији, где је Есад-паша господар. Есад-паша није се задовољио са положајем министра, који мора да слуша владара, него је хтео да буде господар Албаније, а кнез Вид да буде његов слуга. Незадовољство Есад-пашино запазили су у Бечу и Риму, па су хитно послали у помоћ кнезу Виду ратне бродове. Есад паша похитао је, да изврши своју намеру што пре. Његове су чете већ дошле пред Драч, да упадну и збаце кнеза Вида, а Есад-пашу извичу за владара. У том тренутку искрцали су се војници са талијанских и аустроугарских ратних бродова, а по драчким улицама развила се крвава битка између жандара кнеза Вида и присталица Есад-паше, која се свршила неповољно по Есад-пашу, јер његове чете још нису биле улегле у Драч. Жандари су пуцали на Есад-пашину кућу. Крај је био, да је Есад-паша са женом својом ухапшен и доведен на аустроугарски ратни брод „Сигетвар".

Есад-паша је роб. Он је упао у клопку и тешко да ће се више вратити у Албанију, да не би сметао талијанско-аустријском комесару, кнезу Виду. Чим је стигла вест, да је Есад паша ухапшен, саопћио је ту вест гроф Форгач угарској делегацији. На то је гроф Андраши изјавио, да се могло предвидети, да ће доћи до сукоба са Есад-пашом. Признао је, да је Есад паша велика сила у Албанији и да је хтео да је употреби за своју корист. Стога је умолио министра спољних послова, да се заузме за кнеза Вида и да га у случају потребе оружаном силом заштити. Др. Душан Бањак је у аустријској делегацији оштро напао Берхтолдову политику према Албанији, која нас је стала многих милијона, док је Далмација потпуно занемарена. Уједно је упозорио бечку дипломацију, да Албанију не дражи против Србије. На то је гроф Берхтолд изјавио, да је у Албанији заиста букнула револуција и да су усташке чете упале у Драч, због чега су се искрцали војници са талијанских и аустријских ратних бродова. Признао је, да је Есад-паша ухапшен и доведен на аустроугарски ратни брод „Сигетвар". Чешки социјалиста је оштро напао Берхтолда због албанске политике.

Револуција у Албанији значи, да ћемо морати нове милијоне да избацимо, ради одбране кнеза Вида. Албанија је пак доказала, да није способна за самоуправу. Она је створена из ината и само ради интереса Беча и Рима, а не што је то желео „арбанашки народ", који не постоји и нема ни свог заједничког језика!

Брзојавни извештај из Србије.

Р. — Београд, 7. маја.

Из српске народне скупштине.

Јучерашња седница народне скупштине није се могла одржати, јер је опозиција изишла, а од већине није био присутан довољан број. Председник саопштивши да се не може седница одржати, јер није присутан довољан број посланика, одгодио је скупштинске седнице до петка. Тада ће бити утврђен дневни ред за суботу. На дневни ред доћи ће неколико законских предлога.

Жалост за Скерлићем.

У многим местима Србије приређен помен покојном дру Јовану Скерлићу. После помена приређена су предавања о Скерлићеву раду. Престолонаследник Александар поводом Скерлићеве смрти послао из Врњачке Бање Скерлићевој удовици Клари овај брзојав: Примите моје саучешће у тузи за изгубљеним супругом. Александар.

Јапанско изасланство у Србији.

Јуче допутовало у Београд изасланство јапанског војног министра, у којем су: бригадни генерал Тамаке, генералштабни пуковник Канаја, марински капетан Сирани, пешадијски пуковник Кајаш и маркиз Саједа. Они ће обићи сва балканска ратишта. Пре подне примио их је Пашић, а затим војни министар Стефановић, који им је обећао ставити на расположење официре, који ће их пратити на бојишту нових српских крајева и давати обавештења о првом и другом балканском рату.

Саобраћај на граници српских држава.

Између влада српских држава постигнут споразум, где ће моћи да прелазе двовласници из Србије у Црну Гору и обратно ради обделавања свога имања, пошто је дошло време пољским радњама. Србијске и црногорске царинарнице добиле су потребно упутство у тој ствари.

Градња праховске пруге.

Трасирање праховске пруге од Пожаревца отпочеће у току овог месеца. Испод Сопота биће тунел од 1200 метара. Код Мишљеновца одваја се крак железнице за Велико Градиште, који ће бити 24 километара дуг.

Железнички сукоб.

Прекјуче у вече сударио се теретни са брзим возом у Црвеној Реци. Тешко су повређени машиновођа, два кочничара и један путник.

Натезање око бугарског зајма.

А. Л. — Софија, 5. маја.

Краљ Фердинанд са великом нервозом и нестрпљношћу очекује закључење великог бугарског зајма од 500 милијона лева. Данас је начелник краљевог тајног кабинета, Добревич, посетио министра финансија, Тончева, да се обавести о току преговора за овај зајам. Тончев је дао Добревичу потребна објашњења. Услови, под којима немачке банке нуде зајам, врло су тешки. Тончев је рекао Добревичу, да се влада колеба, хоће ли примити зајам под тако тешким условима. На то је Добревич одговорио, да краљ жели да се што пре закључи зајам, пошто је новац јако потребан. Тончев му је онда изјавио, да ће краљеву жељу саопћити у министарској седници и за тим краља известити о решењу министарства у томе питању.

У Бугарској је велико огорчење, што се влада спрема да подигне тако скуп зајам. Сви независни политичари осуђују владу, што је Бугарску довела у тај положај, да мора примити кајишарски зајам, док су Србија и Грчка добиле зајам под много повољнијим условима у Француској. И они, који су били заслепљени, виде сада сву голотињу политике ослањања на Тројни Савез, па траже да се што пре промени правац бугарске политике.

Народни зборови за автономију.

У недељу, 11. (24.) маја о. г. одржаће се народни зборови у *Сенти, Бешки и Сентомашу*. У Сенти биће збор у црквеној порти, а почиње у 4 сата после подне. У Бешки биће збор у црквеној порти, у 3 сата после подне, а у случају непогодног времена у гостионици црквене општине. У Сентомашу биће збор на пијаци, у 2 сата после подне.

Јављају нам из *Старога Сивца*, да ће се тамо одржати народни збор на *Спасов дан*, у $2^1/_2$ часа после подне. У *Ороспамошу* биће збор по свој прилици у недељу после Спасова дне.

Главна расправа против Мите Клицина.

Пред поротним судом у Сегедину одржаће се 24. маја (6. јунија) о. г. главна расправа због дражења против краљевске наредбе о укидању српске народне црквене автономије. Као што је познато, сегедински судбени сто био је обуставио поступак против Мите Клицина у тој ствари, јер је краљевска наредба незаконита, али је краљевска табла заузела становиште, да је краљевска наредба само због тога законита, што ју је потписао министар председник. Сад ће поротни суд имати да реши, да ли је краљевска наредба законита или не?

Лажне вести о војничким мерама у Јужној Угарској.

„Пестер Лојд" доноси вест бечког „Рајхспоста" о војничким мерама у Јужној Угарској и стражи код новосадског гвозденог моста, али је донео и изјаве званичних лица, да су те вести лажне. Гроф Форгач изјавио је сараднику „Пестер Лојда", да министарство спољних послова нема никаквог извештаја о томе. Војни министар Кробатин рекао је, да ни војно министарство нема знања о томе. Војно министарство није издало никакву наредбу у том погледу, а није добило извештај да је месна војничка власт учинила тако расположење. Али зато ипак је вест „Рајхспоста" у главном тачна.

Читуља.

Ових дана је умр'о у Пешти др. Крета Искруљев, професор пештански. Родом је из Јасенове (Банат). Брат је од стрица Јовану сомборском и Тодору Искруљевом ковиљском учитељу. Као универзитетлија припадао је социјалнодемократској странци и одлазио је у српска места, да пропагира своја начела. У последње време прикључио се групи Оскара Јасија. Наше автономне, привредне прилике вредно је пратио, и о њима је много писао по мађарским демократским листовима, а нарочито у „Хусадик Сазад"-у. Државна влада због његових начела никако га није хтела именовати за професора на државним гимназијама. Лане је изабран у Пешти. Своје место није могао заузети, јер паде у тешку болест, којој је и

подлегао. Умр'о је у 34. години живота свога. Оставио је за собом жену, која је професорка у Пешти, затим сиромашне родитеље и два рођена брата, којима је био узданица за њихову бољу будућност. Лака му црна земља била!

Кратке вести.

— У Штипу на Брегалници оснива се банка са деоничком главницом од пола милијона круна.

— Овогодишња скупштина српских земљорадничких задруга одржаће се у Скопљу.

— Београдски округ подићи ће у Београду велику и лепу зграду за окружна звања.

— Српски војни министар тражи потребну своту за постављање војних инжињера код свију дивизијских команди.

— Славонска аграрна банка купила је пустаре Моја Воља и Николин Стан код Руме од грофа Пејачевића, плаћајући за јутро 1400 круна. Она ће ту населити Мађаре.

— У Ивањици биће отворена мађарска нижа гимназија.

— Руски цар одобрио је закон, по коме се у Русији сваке године узима у војску 585.000 регрута.

— Под председништвом рускога цара одржана је у Ливадији седница руског министарства.

— „Наје Фраје Пресе“ потврђује вест, да ће Аустроугарска пристати, да Србија откупи источне железнице.

— Мексикански председник Хуерта вољан је да одступи, ако Сједињене Државе Северне Америке даду Мексику зајам од 400 милијона и Магдаленино Пристаниште узму у закуп на 99 година уз годишњу закупнину од једног милијона.

Борба међу странкама у Чешкој.

Тек што је судском пресудом легла афера посланика Швихе, који је био осумњичен да је у служби полиције, чешки социјалистички лист изнео је другу аферу. У том листу упозоравају се социјалисте, да се чувају од Хедвиге Ондрачек у Смихову, јер је она у служби полиције. Ондрачекова је дуго уживала поверење дра Сукупа, социјалистичког посланика, у чијој је канцеларији била упослена. Ондрачекова је кћи једнога учитеља, сада је удовица, има троје деце, свршена је учитељица, али доказано је, да је у служби полиције. Као што се види, чешке странке имају у својој средини полицајске шпијоне. Оне у међусобној борби гледају, да пронађу те особе и да своје противнике осрамоте. — Земљорадничка странка напада младочешку странку, што је дозволила, да се штампају меморари бившег министра Кајцла, јер се тиме пред Немцима открили чешки планови.

Избор пароха у Бочару.

У недељу, 4. (17) маја о. г. пре подне обављен је избор пароха у Бочару. *Једногласно* је изабрат Новак Радојчин, досадашњи администратор парохије. Ми се надамо, да ће изабрати парох умети да оправда поверење, које му је општина једнодушно поклонила. Честитамо општини и пароху.

Допуна искаву о прилозима.

Приликом забаве женске читаонице „Посестриме“ у Новоме Саду приложиле су: Милица Остојић 6 круна, Вукица М. Алексијевића 3 круне и Катица Миличић 1 круну. Тиме су омогућиле, да се српској вишој девојачкој школи у Новоме Саду даде прилог од 400 круна у округлој своти.

Награђивање рогате стоке у Новим Шовама.

У недељу, 4. (17.) маја о. г. извршено је награђивање рогате стоке у Новим Шовама. Приказано је за награду: 33 краве, 42 јунице и 23 бика. Од Срба добио је награду Јоца Новаков из Ст. Шова. Њему је додељена друга награда (30 круна) за краву. Раздељена је 21 награда у износу 350 круна.

Брзојави „Застави“.

Стигли 7. маја.

Револуција у Албанији.

Драч. Есад паша био је у аудијенцији код кнеза, у којој је дошло до оштрог сукоба. После тога је Есад паша поднео оставку *и повео своју војску од 5000 људи у борбу против кнеза. Луче у јутру је Есад паша почео да пуца на кнежев двор. На то је одговорила аустроугарска батерија. Погинуло је више њих, а има и доста рањених.* У вароши је потпун мир (леп мир — кад пуцају топови).

Драч. Кнез је позвао команданте аустроугарских и талијанских ратних бродова, да искрцају војску ради заштите двора. На тај позив искрцали су се војници са ратних бродова и опколели кнежев двор (тако изгледа народна љубав према новом кнезу, који је Арбанасима туђинац и представник туђинске политике).

Драч. Есад-паша биће стављен пред војнички суд, да одговара због буне против владара.

Рим. Брзојави о револуцији у Албанији изазвали су велико узбуђење. Јавно мнење захтева од владе, да хитно посредује код европских великих сила у корист Албаније (која се буни и не трпи туђинце). Талијански листови сумњиче Србе, Грке и младотурске политичаре у Цариграду, да су они изазвали устанак у Албанији (не буни се онај, ко је задовољан, па ма ко да га наговара).

Краљево здравље.

Беч. Краљ је ноћ добро провео. Пошто му је све боље, одсада ће се само једанпут дневно давати објаве.

Револуција у Албанији.

Драч. Кад су се усташи приближили Драчу, Есад паша је повећао своју телесну гарду на 80 људи. Из тога се закључује да је и он био учесник револуције. Због тога је кнез збацио Есад пашу и о томе га известио с позивом, да отпусти своју телесну гарду. Есад се покорио и наредио својој гарди, да се удаљи и положи оружје. Кад су владини људи хтели да узму оружје, гардисте су зграбиле оружје и почеле да пуцају на владине људе. Из тога се изродило пушкарање, један је човек убијен а више њих рањено. После тога отпочели су топови да пуцају на Есадову кућу и прилично је оштетили. После тога је Есад прихватио услове и наредио својим људима да не пуцају више. Талијанска и аустријска патрола довеле су га у двор заједно са женом. Светина је викала: Доле Есад!

Драч. Талијански адмирал Трифари наредио је да се искрцају аустријске и талијанске трупе и држе ред у вароши. То је учињено на знак из кнежева двора. Есад-паша је ухапшен по кнежевом налогу и одведен на брод „Сигетвар“.

Криза француске владе.

Париз. Министар-председник Думерг изјавио, да ће одступити чим се састане нови сабор.

Издавалац: Мита Клицин.
Одговорни уредник: Мита П. Алексијевић

СРПКИЊА средовечна потпуно здрава, која се разуме у свима домаћим пословима, а нарочито у кувању, тражи себи место за домаћицу код самца или удовца. За адресу упитати администрацију „Заставе“. 7321-3

П. Н.

Овим стављамо пољопривредницима до повољнога знања да смо у Великој Кикинди вашарска улица, отворили стовариште пољопривредних машина, као плугове крупача сејачица мотора ит.д.

Уједио нам је пошло за руком, да добијемо главно заступништво за торонталску жупанију најбоље и најусавршеније косачице

ШАМПИОН

која је од свију досадашњих косачица најбољи успех показала, и може се као најбоља досадања косачица на свету назвати.

Уједно имамо неколико употребљених за то у врло добром стању бензин мотора, као и једну дрнду за вуну, које би дали врло јефтино. С поштовањем

650 3-3 **Ђока Недучин и Син.**

СВИМА КОЈИХ СЕ ТИЧЕ!

стојимо приправни да одма по налогу пошаљемо ко поручи: један албум женског одела у моделима од 1000, један албум (мањи) женског одела у моделима од 500, једну велику свеску дивних блуза више стотина. Велики албум кошта К 2·40, мањи К 1·20, блузе К 1·20. — Ко пошаље напред новце, неће за пошту за сада ништа платити, иначе са нахнаме урачунаће се поштарина, рецепис и utánvétel.

711 2 6 С поштовањем

Манојловићева књижарница

на пијаци, кућни број 752.

За своју берберску радњу

потребујем

МЛАЂЕГ ПОМОЋНИКА,

који у радњу ступати може одма.

Коста Шендер

719 2-2 Bácsszenttamás.

За своју кројачку радњу,

потребујем помоћника за : :

велики посао,

уколико се неби нашао за велики, узећу радника и за мали посао. У радњу ступити може одмах, плата је добра. 698 2-2

ВЛАДА ВОЈНОВ — МЕЛЕНЦЕ
toroniál v. m.

За наступајућу сезону

препоручују **гуму за каламљење најбоље врсте, плава камена** рафије (шаша), даље: **бензина за моторе** у свакој количини по најумеренијој цени

МИКИН и СТОЈКОВИЋ

260 9 12 Нови Сад, Дунатска ул. 32.

18 КОМАДА ЈУНАДИ,

од године и по, и од две године старих, особите феле, црвене и шарене боје.

Имам на продају.

Јунад се могу видити у штали у гостионици код „Мађарског Краља“ Нови Сад, футошка улица на ћошку.

709 2—3

Целокупног лекарства

Др. М. Рајковић

б. клинички лекар

:: лечник и зубар ::

лечи све болести, бломбира зубе и меће вештачке зубе.

НОВИ САД, Кошутова ул. бр. 2., преко од владичиног двора. 704 3—5

ПИНТЕРСКЕ ГРАЂЕ!!!

Имам за 50 буради од по 10 аковa, отесаних растових дуга, по умереној цени на **продају.** 729 2—3

ЉУБОМИР БАЈИЋ - ИРИГ
(Срем.)

ВРЛО ВАЖНО ЗА ГОСТИОНИЧАРЕ!

Повољним купом **„стакларске и порцуланске робе“**, стављен сам у могућност, све врсте стакларије и порцуланског посуђа по најнижој цени, да ће свако зачудити. Зато нека нико непропусти прилику нарочито сад, кад наступају славе а да не посети моје стовариште где ће се уверати о свему овде наведеном.

Херман Левенберг - Н. Сад

Темеринска улица број 10.

Сваки онај, ко се позове и покаже овај оглас добиће још и нарочити попуст. 742 1—10

Вечита младост

се постизава ако употребљавате *најновије* средство против пега, бубуљица лишајева и т. д. 331 3—

ПОПИЋЕВ ВИОЛЕТА КРЕМ

Изволите учинити само једну наруџбу.

Најтоплије препоручујем јачу Др. ЛЕМАНА ПОМАДУ по 2 Круне.

Препоручујем надаље сигурно средство против знојења руку и ногу.

Молим да све наруџбине изволите слати на тачну адресу

Милан Попић,

апотека код „Спаситеља“

НОВИ САД, — (UJVIDÉK).

Српска штампарија дра Светозара Милетића у Новом Саду.